

[Gert Petersen]

Det var et citat fra ministerens notat til forsvarsudvalget af 26. marts 1980. Omtrent samtidig, den 24. marts 1980, udtalte en højtstående NATO-officer, general Harman i et avisinterview, at indtil denne vedtagelse, altså 1977-vedtagelsen, var der nogle medlemslande, som havde ment, at ankomst af forstærkninger kunne opfattes som en provokerende forholdsregel, men, sagde han, ministrene for samtlige medlemslande på mødet i 1977 mente det ikke. Den danske forsvarsminister mente det altså heller ikke på mødet i 1977. Ganske vist havde det hidtil været Danmarks holdning, at udenlandsk stationering herhjemme i fredstid ville virke provokerende, men det princip blev i hemmelighed opgivet i maj 1977, sløret blev løftet i oktober 1979 med forsvarskommandoens redegørelse og endelig fjernet af forsvarsministeren i marts 1980. Men så kom der en for socialdemokratiet ubehagelig debat, og derfor prøver man nu at dække sig ind under grundlovens § 19. Men sagen er, at forsvarsforligspartierne fra nu af holder døren åben for stationering af bl. a. amfibietropper og angrebsfly i Danmark i fredstid.

Hidtil har omverdenen vidst, at udenlandske NATO-tropper kun ville blive stationeret her i tilfælde af et væbnet angreb på Danmark. Det fremgik klart af forsvarsforligene. Det var et bidrag til afspænding. Nu sender man et nyt signal op, og nu ved omverdenen, at Danmark til enhver tid holder muligheden åben for stationering af udenlandske NATO-tropper. Det er en holdningsændring, som jeg ikke kan kalde et bidrag til afspænding, for det er den ikke. Den er et bidrag til øget spænding. Danmark snøres endnu tættere ind i en overordnet NATO-strategi, der lammer vores handlefrihed, selv om – det erkendes – afgørelsen formelt er Danmarks. Det er en strategi, der betyder, at dansk område i tilfælde af kriser og spændinger, der kan opstå langt borte fra vore grænser, kan bruges til en demonstrationspolitik, en styrkepolitik og – hvad jeg godt kunne forestille mig at den nuværende amerikanske regering kunne finde på – forsøg på afpresning. Jeg mener, at med denne forstærkningsplan og disse nye stationeringsprincipper bliver Danmark mere end nogen sinde gjort til en brik i et dødsensfarligt stormagts spil.

Arentoft (FP):

Spørger man manden på gaden, hvad NATO er, og hvorfor vi er medlem af NATO, så vil de fleste svare, at hvis et af NATO-landene bliver angrebet, vil de andre komme det til hjælp. Det har været gældende, lige siden vi gik ind i NATO i 1949. Derfor kan jeg slet ikke være enig med hr. Steen Folke, der siger, at vi skulle have haft denne debat for seks år siden. Den kunne have været ført helt tilbage i 1949, så der er ikke noget nyt i den. Det har i virkeligheden været grundlaget for målsætningen og sammensætningen af det danske forsvar lige siden, at vi ville kunne få forstærkninger udefra.

Der er faktisk to parametre, der gælder for forstærkningerne, nemlig landets strategisk-geografiske beliggenhed og de danske ressourcer i form af begrænsning befolkningsmæssigt og økonomisk.

Den geografiske beliggenhed. Vi kan ikke flytte Danmark, vi ligger skidt, det må vi indrømme, men vi kan ikke flytte Danmark, hvorfor vi må se at finde ud af, hvorledes vi så skal klare det. Vores økonomi er så dårlig, at vi ikke kan gøre mere ud af vores forsvar selv, og det er selvfølgelig en hæmsko. Derfor skal vi selvfølgelig være taknemlige for, at der er nogen, der vil komme os til hjælp. Det tvinger Warszawapagten os til ved sin stadige udbygning af offensiv kapacitet, og da er det simpelt hen nødvendigt, at vi kan få forstærkninger.

Når vi skal have forstærkninger, spiller der forskellige ting ind. Der er først noget, man kalder varslingstiden. Det kan ikke nytte noget, når fjenden er i landet, at regne med, at vi har god tid til at få forstærkninger. Her taler man om to former for varsel: strategisk varsel og taktisk varsel. Det strategiske varsel kan være af længere varighed, en måneds varighed eller uger, og dér kan der altså blive tale om en vis forberedelsestid. Der kan også være tale om et taktisk varsel, som kan være meget kort. For et par år siden var jeg med til et møde, hvor daværende general Haig, daværende SACEUR, sagde, at en varslingsstid på omkring 48 timer kunne man regne med kunne være en realitet. Selv om man har gode efterretningstjenester, så man jo Israel blive overfaldet i 1973, og det har i alt fald en god efterretningstjeneste, men var alligevel ikke klar over, at krigen var så tæt på.